

УДК 614.2 – 631.3

СИСТЕМА ОХОРОНИ ПРАЦІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Заболотній О.А.¹

¹ к. п. н, доцент, ВП НУБіП України “Ніжинський агротехнічний інститут”, м. Ніжин, Україна

Анотація: у роботі показано систему охорони праці в агропромисловому комплексі України та структуру організації робіт з розробки впровадження СУОП на сільськогосподарському підприємстві.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, система управління охороною праці, безпека життєдіяльності, сільськогосподарське підприємство.

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс є на сьогоднішній день однією з найбільш травмонебезпечних галузей національної економіки (після вугільної галузі). За перше півріччя 2015 року в агропромисловому комплексі стався 251 випадок виробничого травматизму, в тому числі 40 смертельних. [4]. Хоча це й більше, ніж за аналогічний період 2014 року (у 2014 році за цей же період трапилося 305 нещасних випадків, в тому числі 35 зі смертельним наслідком), проте такий високий рівень виробничого травматизму в аграрній галузі не може не турбувати керівництво міністерства, і тому дане питання постійно перебуває на особливому контролі у Міністра (сектором охорони праці та пожежної безпеки щотижнево готуються відповідні аналітичні довідки щодо випадків виробничого травматизму, які трапилися на підприємствах галузі за звітний період).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Треба відмітити, що дослідженнями різних аспектів зазначеної проблематики на сучасному етапі займаються такі вчені, як К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Козяков, Л.О. Митюк, М.В. Грищук [3].

Мета дослідження. Показати систему охорони праці в агропромисловому комплексі України.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Закону України “Про центральні органи виконавчої влади”, [5] Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України [6], затвердженого наказом Президента України від 23 квітня 2011 року №500/2011, Положення про Державну інспекцію сільського господарства України [6], затвердженого наказом Президента України від 13 квітня 2011 року №459/2011, Положення про Державне агентство лісових ресурсів [7], затвердженого наказом Президента України від 13 квітня №458, Положення про Державне агентство земельних ресурсів України [7], затвердженого наказом Президента України від 8 квітня 2011 року №445, Положення про Державне агентство рибного господарства України [8], затвердженого наказом Президента України від 16 квітня 2011 року №484/2011 та Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України [7], затвердженого наказом Президента України від 13 квітня 2011 року 464/2011, Кабінетом Міністрів України здійснюється спрямування і координація діяльності зазначених центральних органів виконавчої влади через Міністра аграрної політики та продовольства України, в тому числі й з питань охорони праці.

Ключову роль у зазначеній системі стала відігравати Держсільгоспінспекція України, яка входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі.

Відповідно до покладених на неї завдань, Держсільгоспінспекція України організовує розроблення галузевих програм і оперативних заходів з питань охорони праці, пожежної безпеки і безпеки дорожнього руху в галузях агропромислового виробництва.

Крім цього, Держсільгоспінспекція України та її посадові особи в межах своїх повноважень мають право забороняти експлуатацію машин та інших технічних засобів для агропромислового комплексу, якщо їх технічний стан не відповідає вимогам нормативних документів щодо показників якості, технологічності та безпечності, охорони праці та охорони навколишнього природного середовища, загрожують життю і здоров'ю працюючих або створюють можливість виникнення аварії.

Регулювання управлінської діяльності в галузі АПК базується на “Положенні про систему управління охороною праці у сільському господарстві”.

Метою системи управління охороною праці на рівні управлінь агропромислового комплексу рай- і облдержадміністрацій, структурних підрозділів Мінагрополітики України, комітетів, добровільних об'єднань підприємств та інших формувань, що перебувають у безпосередньому віданні Міністерства, є забезпечення підготовки, прийняття, реалізації економічно та соціально обґрунтованих рішень, що сприяють здійсненню підприємствами організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на забезпечення здоров'я та працездатності людини у процесі праці.

Рис. 1. Структура органів управління безпекою життєдіяльності на регіональному рівні

Склад суб'єктів управління охороною праці в агропромисловому комплексі України наведено на рис. 2. [2]

Рис. 2. Склад суб'єктів управління охороною праці в агропромисловому комплексі України

1. Основним змістом (за розділами) нормативного акта є:
2. Порядок введення в дію системи управління охороною праці.
3. Матеріальне забезпечення.
4. Фінансове забезпечення.
5. Контроль за станом охорони праці та функціонування СУОП.
6. Облік, звіт, аналіз та оцінка стану умов і безпеки праці.
7. Пропаганда передового досвіду роботи з поліпшення стану охорони праці.
8. Інформація про стан охорони праці.

Структурну схему організації робіт з розробки впровадження СУОП на сільськогосподарському підприємстві подано на рис.3.

Рис. 3. Структурна схема організації робіт з розробки впровадження СУОП на сільськогосподарському підприємстві.

Схема організації робіт з розробки і впровадження системи управління охороною праці на сільськогосподарському підприємстві [1]

Головний бухгалтер:

- забезпечує фінансування виконання заходів (робіт) щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на робочих місцях і на підприємстві в цілому;
- забезпечує соціальне страхування працівників підприємства від нещасних випадків і професійних захворювань та медичного страхування;

- забезпечує надання працівникам пільг і компенсацій, передбачених законодавством;

- здійснює облік надходження і витрачення коштів фонду охорони праці.

Інженер-будівельник:

- забезпечує проведення експертиз проектів та кошторисів на будівництво (реконструкцію) підприємства, будівель і споруд на предмет їх технічного рівня, надійності, безпечності і відповідності до вимог охорони праці та виробничої санітарії;

- організовує безпечне виконання будівельних робіт та введення об'єктів в експлуатацію.

Керівники виробничих дільниць (цехів):

- проводять інструктаж працівників з питань охорони праці та їх страхування після первинного інструктажу;

- забезпечують необхідний рівень стану охорони праці на дільниці (цеху);

- контролюють дотримання працівниками вимог безпеки праці;

- видають наряди-допуски на виконання робіт підвищеної небезпеки.

Координаційна група (головний інженер, заступники керівників підприємства, начальники цехів, інженер з охорони праці, юрист, інженер з кадрів, головні спеціалісти підприємства, голова профкому — 6—10 осіб):

- визначає перелік державних міжгалузевих і галузевих нормативних актів з охорони праці, що стосуються господарської діяльності підприємства. Аналізує наявність на підприємстві зазначених нормативних документів, організує їх доукомплектування;

- розробляє Положення про СУОП підприємства;

- організовує вибори на загальних зборах колективу підприємства (дільниці, цеху) уповноважених з питань охорони праці. Розробляє Положення про їх роботу;

- за дорученням керівника підприємства спільно з профкомом готує повідомлення загальним зборам колективу підприємства про доцільність створення, кількість та персональний склад комісії з питань охорони праці підприємства. Розробляє Положення про їх роботу;

- готує керівнику підприємства пропозиції (проект наказу, рішення правління):

“Про призначення відповідальних осіб з техніки безпеки при роботах по галузях господарства, по окремих виробничих дільницях, при роботі котлів і посудин, що працюють під тиском, транспортних засобів, вантажопідіймальних машин, електрообладнання, у газовому господарстві, з пестицидами, тваринами”;

“Про створення постійно діючої комісії з перевірки знань з охорони праці працівників підприємства”. Розробляє Положення про її роботу. Організовує навчання і перевірку знань членів цієї комісії;

“Про порядок атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативним актам про охорону праці, паспортизації підприємства та створенню постійно діючої комісії з експертними групами по атестації робочих місць і паспортизації підприємства”;

“Про створення добровільної пожежної дружини (команди) та пожежно-технічної комісії”. Розробляє Положення про їх роботу та Положення про організацію проведення спеціального навчання, інструктажів та перевірки знань з питань пожежної безпеки працівників підприємства;

“Про порядок забезпечення працівників підприємства спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту, організацію їх належного зберігання” та “Про організацію безплатної видачі молока працівникам підприємства, зайнятим на роботах з важкими та шкідливими умовами праці”;

“Про створення комісії з безпеки дорожнього руху”.

Висновки. Отже, вирішення проблем охорони праці вимагає взаємодії відповідних органів влади та громадськості. Реалізація відповідних державних програм, спрямованих на покращення умов і охорони праці, дозволить розробити і впровадити науково обґрунтовану державну систему наглядової, навчально-методичної та контрольної діяльності у сфері охорони праці; адаптувати нормативно-правову базу з питань охорони праці до вимог Європейського Союзу; вирішити питання науково-методичного та інформаційного забезпечення з питань охорони праці на національному та регіональному рівні та багато іншого, що дозволить здійснити комплексне вирішення задач охорони праці, забезпечити пріоритет життя і здоров'я працюючих по відношенню до результатів виробничої діяльності і створити безпечні та здорові умови праці на підприємствах і в організаціях усіх форм власності.

Список використаних джерел

1. Пестун І.П. Безпека життєдіяльності. — К., 2000.
2. Положення про СУОП у сільському господарстві / Мінагропром України. — К., 1998.
3. Ткачук К.Н. Основи охорони праці : підручник.— 2-ге видання, доповнене та перероблене . / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, Л.О. Мітюк; за ред. К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. – К.: Основа, 2006. – 448 с.
4. http://otipb.at.ua/load/stan_virobnichogo_travmatizmu_u_i_pi_vrichchi_2015_roku/24-1-0-5024
5. http://pravo.ligazakon.ua/document/view/T113166?edition=2014_03_27
6. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1119-2015-п>
7. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/464/2011>
8. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-п>

Abstract: This paper shows the system of labor in the agricultural sector of Ukraine and the structure of the organization works to develop implementation SOUP farmer.

Keywords: agriculture, system safety management, safety, agricultural enterprise.

Zabolotniy O.A

Аннотация: в работе показано систему охраны труда в агропромышленном комплексе Украины и структуру организации работ по разработке внедрения СУОТ на сельскохозяйственном предприятии.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, система управления охраной труда, безопасность жизнедеятельности, сельскохозяйственное предприятие.

Заболотний А.А.

© Заболотній О.А., 2016